

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobce: J. Č.**, zastoupený JUDr. Petrem Práglem, advokátem se sídlem Pařížská 227/20, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 21. 12. 2006, č. j. 4642/SZ/2006, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 78 Ad 27/2011, o návrhu navrhovatele JUDr. Petra Prágl, advokáta se sídlem Pařížská 227/20, Ústí nad Labem, na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty a vyjádření krajského soudu

[1] Návrhem ze dne 15. 12. 2015, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 7. 4. 2016, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), a to ve vztahu k řízení, které bylo před Krajským soudem v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) vedeno pod sp. zn. 78 Ad 27/2011.

[2] Navrhovatel uvedl, že ve věci byl naposledy vydán rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2008, č. j. 4 Ads 117/2008 - 39, jímž bylo usnesení krajského soudu zrušeno. Návrh byl podán z důvodu, že jde o devítiletý nedodělek.

[3] Krajský soud ve vyjádření k návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu uvedl, že v dané věci nedošlo k namítaným průtahům. JUDr. Petr Prágl zastupoval navrhovatele po celou dobu řízení až do jeho pravomocného skončení v roce 2013 a všechna vydaná rozhodnutí krajského soudu i Nejvyššího správního soudu byla doručována přímo jemu.

II. Podstatný obsah spisu krajského soudu

[4] Dne 26. 2. 2007 krajský soud obdržel žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2006, č. j. 4642/SZ/2006. Tuto žalobu odmítl usnesením ze dne 12. 3. 2007, č. j. 42 Cad 56/2007 - 12, proti němuž podal navrhovatel kasační stížnost. Na žádost navrhovatele krajský soud usnesením ze dne 31. 5. 2008, č. j. 42 Cad 56/2007 - 22, navrhovateli ustanovil pro řízení o kasační stížnosti zástupce advokáta JUDr. Petra Prágla. O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 9. 2008, č. j. 4 Ads 117/2008 - 39, jímž zrušil usnesení krajského soudu ze dne 12. 3. 2007, č. j. 42 Cad 56/2007 - 12, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Další řízení bylo před krajským soudem vedeno pod sp. zn. 16 Cad 62/2008. Krajský soud zde jednal s JUDr. Petrem Práglem jako zástupcem navrhovatele, JUDr. Petr Prágl se účastnil jednání před soudem, které se uskutečnilo dne 30. 5. 2011. Prostřednictvím zmíněného advokáta byl navrhovateli doručen i rozsudek krajského soudu ze dne 30. 5. 2011, č. j. 16 Cad 62/2008 - 59, jímž bylo napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno a současně bylo zrušeno i rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 8. 11. 2006, č. j. OSV/555/Nv/11679/06.

[6] Proti rozsudku krajského soudu ze dne 30. 5. 2011, č. j. 16 Cad 62/2008 - 59, podal kasační stížnost žalovaný. Krajský soud navrhovatele prostřednictvím JUDr. Petr Prágla informoval o podané kasační stížnosti a zmíněný advokát podal jménem navrhovatele vyjádření ke kasační stížnosti. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 4 Ads 122/2011 - 80, byl navrhovateli doručen prostřednictvím JUDr. Prágla. Nejvyšší správní soud tímto rozsudkem zrušil napadený rozsudek krajského soudu ze dne 30. 5. 2011, č. j. 16 Cad 62/2008 - 59, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Následující řízení před krajským soudem se vzhledem ke změně spisové značky po vrácení spisu od Nejvyššího správního soudu vedlo pod sp. zn. 78 Ad 27/2011. Krajský soud zde opět jednal s JUDr. Práglem jako zástupcem navrhovatele, který na výzvu soudu jménem navrhovatele sdělil, že nevznáší námitku podjatosti proti soudcům krajského soudu a vyjádřil se k možnosti rozhodnout věc bez nařízení jednání. Krajský soud posléze vydal rozsudek ze dne 31. 1. 2013, č. j. 78 Ad 27/2011 - 97, jímž žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušil. Rozsudek byl navrhovateli doručen dne 26. 2. 2013 prostřednictvím JUDr. Prágla, jemuž byl dodán do datové schránky.

[8] Dne 15. 12. 2015 krajský soud obdržel návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu a následně dne 14. 1. 2016 informoval JUDr. Prágla o tom, že věc byla skončena rozsudkem ze dne 31. 1. 2013, č. j. 78 Ad 27/2011 - 97, jenž mu byl doručen. Odměna, která byla advokátovi tímto rozsudkem přiznána, byla vyplacena dne 16. 4. 2013. Dne 2. 2. 2016 se JUDr. Prágl dostavil na krajský soud a sdělil, že trvá na podaném návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu.

pokračování

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že z výše předestřenému obsahu soudního spisu vyplývá, že ve věci, vůči které směřuje návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, již bylo krajským soudem rozhodnuto.

[10] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

[11] Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění od 1. 1. 2012 (dále jen „s. ř. s.“), v § 35 odst. 8 v poslední větě stanoví, že *zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti*. V době rozhodování krajského soudu uvedené ustanovení nikterak neupravovalo účinky ustanovení zástupce soudem v jednotlivých stupních řízení.

[12] Nicméně judikatura již dříve přes absenci právní úpravy do 31. 12. 2011 dovodila, že *ustanoví-li ve správním soudnictví v řízení o žalobě krajský soud účastníku řízení zástupcem advokáta (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), je takto ustanovený advokát oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti a v zastoupení účastníka řízení také kasační stížnost podat* (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117; publ. pod č. 1460/2008 Sb. NSS; dostupné z www.nssoud.cz stejně jako další zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Nejvyšší správní soud se přiklonil s ohledem na potřeby soudně správního procesu k širšímu pojetí právního pojmu „řízení“, vycházejícímu z toho, že řízení se nevede o „podání“ (žalobě, kasační stížnosti, návrhu, ergo procesním úkonu), ale o „soudní věci“, přičemž „věc“ je táž v řízení na prvním, druhém, příp. i třetím stupni. Konstatoval, že v opačném případě *„by v první řadě nemohla odpadnout nutnost ustanovovat advokáta dvakrát – jednou pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (toto řízení by ovšem přitom končilo až uplynutím lhůty pro podání kasační stížnosti) a podruhé pro řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu. Takto podruhé ustanovený advokát (ať už půjde o jednoho a téhož advokáta, či advokáta zcela jiného) by – kromě převzetí a přípravy zastoupení – zpravidla již nevykonával žádný jiný úkon právní služby; toliko ve výjimečných případech by k výzvě soudu odstraňoval vady kasační stížnosti sepsané advokátem předchozím (který je k podání kasační stížnosti tak jako tak oprávněn, ba povinen), podával repliku nebo se výjimečně účastnil jednání před soudem. Zdůraznil i ekonomický a administrativní aspekt celého problému. Nežádoucí je již dvojitý rozhodování soudů o ustanovení advokáta (tedy dvojitý hodnocení výdělkových, majetkových a osobních poměrů žalobce, dvojitý hodnocení návrhu z pohledu jeho zjevné neúspěšnosti a dvojitý posuzování, zda ustanovení advokáta je třeba k ochraně práv účastníka řízení). To vše se děje v relativně krátké době, kdy je málo pravděpodobná tak zásadní změna rozhodných okolností, že by oproti původnímu závěru o nutnosti advokáta ustanovit měl být zaujat závěr zcela opačný. Ekonomicky je na první pohled patrná i „úspora“ na odměně ustanovenému zástupci, a to o odměnu za úkon převzetí a přípravu zastoupení v řízení o kasační stížnosti.“* Obdobně v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 6 Ads 133/2008 - 194, se praví, že *stěžovatelce byl ustanoven zástupcem advokát pro řízení o žalobě a toto řízení o žalobě – po zrušení rozhodnutí ke kasační stížnosti – dosud probíhá. Za těchto okolností městský soud neměl znovu*

věcně posuzovat žádost stěžovatelky o ustanovení zástupce, když advokát jí již byl pro zastupování v řízení o žalobě ustanoven. Řízení o žalobě přitom stále probíhá. Poukázat lze též na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 8 Azs 16/2007 - 158 (publ. pod č. 1811/2009 Sb. NSS), podle kterého plná moc udělená advokátovi k tomu, aby účastníka ve všech právních věcech zastupoval před soudy, obsahující též výslovné zmocnění k zastupování v řízení o kasační stížnosti v konkrétní věci, opravňuje advokáta k zastupování v řízení o žalobě podle soudního řádu správního před krajským soudem i poté, kdy původní rozhodnutí krajského soudu bylo ke kasační stížnosti zrušeno.

[13] Otázkou nevyřešenou dikcí zákona ani judikaturou tak zůstalo, zda advokát ustanovený podle § 35 odst. 8 s. ř. s. krajským soudem v řízení o kasační stížnosti je oprávněn zastupovat účastníka také v dalším řízení o žalobě, následujícím po zrušení původního rozsudku kasačním soudem. V takovém případě dospěl následně Nejvyšší správní soud *per analogiam* v rozsudku ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010 - 42 (publ. pod č. 2081/2010 Sb. NSS), k názoru, že *ustanoví-li v řízení o kasační stížnosti krajský soud účastníku řízení zástupce (§ 105 odst. 2 ve spojení s § 35 odst. 8 s. ř. s.), takto ustanovený advokát zastupuje účastníka i v dalším řízení o žalobě před krajským soudem poté, co bylo původní rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušeno.* Nicméně nutno konstatovat, že zákon takový postup neupravuje. Nelze jej proto uplatňovat bez dalšího automaticky, ale je nutno vždy respektovat okolnosti konkrétního případu.

[14] V nyní posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že JUDr. Petr Prágl zastupoval navrhovatele v částech řízení před krajským soudem následujících jak po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2008, č. j. 4 Ads 117/2008 - 39 (zde s ním krajský soud písemně komunikoval a JUDr. Prágl se účastnil jednání před krajským soudem 30. 5. 2011), tak po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 4 Ads 122/2011 - 80 (zde opět krajský soud komunikoval s JUDr. Práglem, který sdělil, že nevznáší námitku podjatosti proti soudcům krajského soudu a vyjádřil se k možnosti rozhodnout věc bez nařízení jednání).

[15] Z popsaného postupu JUDr. Prágla v řízení před krajským soudem je patrné, že po vydání zrušujících rozsudků Nejvyšším správním soudem aktivně činil právní kroky jménem navrhovatele. Z postupu samotného navrhovatele nebylo možno vysledovat, že by si před krajským soudem přál vystupovat výhradně sám bez zastoupení advokátem, což řízení před krajským soudem umožňuje, jelikož zde není stanoveno povinné zastoupení advokátem. V posuzované věci bylo možno vycházet z výše citovaného závěru rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 6/2010 (viz bod [13] shora).

[16] Jde o zásadní odlišnost oproti věcem řešeným v usneseních Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2016, č. j. Aprk 5/2016 - 118, ze dne 17. 3. 2016, č. j. Aprk 7/2016 - 113, ze dne 3. 3. 2016, č. j. Aprk 8/2016 - 108, ze dne 3. 3. 2016, č. j. Aprk 11/2016 - 116, a ze dne 17. 3. 2016, č. j. Aprk 13/2016 - 116. V uvedených věcech totiž v dalších řízeních před krajským soudem tehdejší žalobkyně jednala osobně, nebyla tedy v řízení před krajským soudem zastoupena, ani pro tento účel se zastupování nedovolávala, naopak činila veškerá podání a vyjádření osobně (stejně jako v podané žalobě).

[17] Co se týče nynější věci, Nejvyšší správní soud konstatuje, že o podané žalobě proti rozhodnutí žalovaného krajský soud pravomocně rozhodl, a to rozsudkem ze dne

pokračování

31. 1. 2013, č. j. 78 Ad 27/2011 - 97. Rozsudek byl navrhovateli řádně doručen prostřednictvím jeho zástupce JUDr. Prágla, který jej obdržel do datové schránky dne 26. 2. 2013. Nelze proto souhlasit s navrhovatelovým tvrzením o trvajícím devítiletém průtahu v řízení před krajským soudem, jelikož to je již řadu let skončené. Současně nelze souhlasit s mylným navrhovatelovým tvrzením, že posledním rozhodnutím ve věci byl zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2008, č. j. 4 Ads 117/2008 - 39.

[18] Dle § 174a odst. 7 zákona o soudech a soudcích platí, že „[p]okud soud, vůči němuž návrh na určení lhůty směřuje, již procesní úkon, u kterého jsou v návrhu namítány průtahy v řízení, učinil, příslušný soud návrh zamítne; stejně tak postupuje, dospěje-li k závěru, že k průtahům v řízení nedochází.“ Na základě daného ustanovení Nejvyšší správní soud návrh na určení lhůty zamítl, jelikož krajský soud ve věci vydal rozhodnutí, jímž se řízení končí, a namítaný průtah tedy neexistuje.

IV. Náklady řízení

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, byl-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. dubna 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu